

Jaarverslag 2004

Inleiding

Het negende jaar in het bestaan van de Landelijke Instelling Pokrof was een jaar waarin verleden, heden en toekomst steeds in de aandacht stonden. Een stuk verleden werd afgesloten door het met emeritaat gaan van de beide oude vaders Gabriël Münninghoff en Antonie Vriens. In het heden werd geijverd om de vieringen mogelijk te maken en het pastoraat naar behoren in te vullen. De toekomst kwam aan bod in de zorg voor het aantal beschikbare priesters en de uitbreiding van het aantal gemeenschappen.

Samenstelling instelling en bestuur

Leden waren:

- Gemeenschap toegewijd aan alle Heiligen te Amsterdam
- Gemeenschap toegewijd aan de Heilige Drieëenheid en de Verrijzenis des Heren te Delft / Rotterdam
- Gemeenschap van de Alheilige Moeder Gods Gruzinskaja te Eindhoven
- Gemeenschap van de Gedaanteverandering van de Heer te 's Gravenhage
- Gemeenschap toegewijd aan de Verschijning des Heren te Haarlem
- Kerk van de Heilige Geest te Maastricht
- Gemeenschap toegewijd aan de Blijde Boodschap aan Maria (Maria Blagovescenskaja) te Nijmegen
- Gemeenschap toegewijd aan de Ikoon van de Moeder Gods Wladimir te Utrecht

En een nieuw lid vanaf 13 november 2004:

Gemeenschap van de H. Wladimir te Hengelo.

De samenstelling van het bestuur was als volgt:

Drs. R. Geldermans, voorzitter
A.F. van Gerwen, vice-voorzitter
B.A.D. van den Brom, secretaris
G.L. Bruinaars, penningmeester
Mw. G.C.A. van Goethem
Mw. Drs. A.H.M. Dankloff-Aka
G.J.M. Nijhof (vanaf 20 maart).

Adviseurs:

Archimandriet Vader Dr. Gabriël Münninghoff OFM. Cap.
Vader Antonie Vriens OFM. Cap.
Vader Harrij Sterenberg
Vader diaken Frits Aarts.

Vergaderingen

Zoals gebruikelijk werd tweemaal - op 20 maart en 13 november - een Algemene Vergadering belegd, waarin het bestuur overleg voerde met de vertegenwoordigers van de Plaatselijke Gemeenschappen.

Het bestuur kwam driemaal nagenoeg voltallig bijeen, namelijk op 31 januari, 3 juli en 9 oktober, mede ter voorbereiding van de Algemene Vergaderingen. In diverse

samenstellingen heeft daarnaast een bestuursdelegatie in de loop van het verslagjaar besprekingen gevoerd met diverse personen en instanties.

Voorts werd tweemaal - op 10 januari en 28 augustus – met vertegenwoordigers van de gemeenschappen vergaderd om de roosters van diensten en officies in onderling overleg op te stellen.

De vaders

Vader archimandriet Gabriël

Vader Gabriël heeft dit jaar de vieringen van de woensdagmorgen in Den Haag weer zoveel mogelijk willen, maar niet altijd kunnen leiden. Zijn lichamelijke constitutie mag over het algemeen niet slecht worden genoemd, maar de van tijd tot tijd optredende duizelingen vragen van hem om het kalm aan te doen en drukte te mijden. Als het maar even kan gaat hij 's zondags op weg om in een van de nabij gelegen gemeenschappen de Goddelijke Liturgie in concelebratie te vieren.

Per 1 augustus heeft vader Gabriël - tot zijn opluchting - de eindverantwoordelijkheid kunnen overdragen aan het zogenaamde triumviraat, een driemanschap bestaande uit de voorzitter van de Landelijke Instelling Pokrof, de heer Raymond Geldermans (bestuurlijke, organisatorische en andere zakelijke aangelegenheden), vader diaken Frits Aarts (zielzorg) en vader Harrij Sterenberg (Liturgie, officie en sacramenten).

Op zondag 10 oktober is het met emeritaat gaan feestelijk gevierd met een gezamenlijke viering van de Goddelijke Liturgie in de parochiekerk van Pijnacker en aansluitend een druk bezochte receptie.

Vader Antonie

Zoals eind 2003 afgesproken heeft vader Antonie zich beperkt in zijn activiteiten. Alleen in de gemeenschappen van Delft en Den Haag heeft hij in de eerste maanden van het verslagjaar de Goddelijke Liturgie kunnen celebreren. Op 13 juni heeft hij zich echter, door ziekte geveld, moeten terugtrekken. Dit tot zijn eigen, maar ook tot veler verdriet. Na behandeling in het ziekenhuis en liefderijke verzorging op zijn logeeraadres in Nijmegen, heeft hij in overleg met de provinciaal van de paters Capucijnen besloten te verhuizen naar het klooster in Tilburg, alwaar hij temidden van zijn medebroeders de verzorging en de rust kan krijgen om nog geruime tijd van een welverdiend emeritaat te genieten. Dit betekent voor hem niet alleen het verlaten van een vertrouwde omgeving en de beëindiging van vele contacten in de diverse gemeenschappen, maar ook - naar in de loop van zijn ziekteperiode bleek – het moeten aanvaarden dat hij geen Goddelijke Liturgie meer zal kunnen celebreren. Vader Antonie zal ongetwijfeld steun en kracht krijgen van "boven én beneden" om zich in deze nieuwe levensfase te kunnen vinden.

De vaders in het veld

Vader Harrij en vader diaken Frits, sinds 1 augustus ieder verantwoordelijk voor een deel van het werkveld, hebben zich met veel ijver en wilskracht gezet aan hun nieuwe taak. Naast de gebruikelijke activiteiten voor het verzorgen van de officies betekende dit voor hen vooral bezinning, studie en bijscholing, alsook overleg met bestuur en externe deskundigen.

Hoewel geen formeel lid van het team van de vaders of adviseurs van Pokrof, willen we vader Theo van den Hout hier niet onvermeld laten. Sinds zijn pensionering als aalmoezenier van de Oekraïense Gemeenschappen in België verleende hij tenminste tweemaal per maand assistentie in één van de Pokrof gemeenschappen. Zijn verhuizing naar Maastricht aan het eind van het jaar heeft de afstand tot het werkveld van Pokrof ook in fysiek opzicht verkleind.

Kans op nieuwe vaders

Gegeven het geringe aantal priesters dat Pokrof ter beschikking staat om in de diverse gemeenschappen de gewenste officies te kunnen vieren, werd veel aandacht besteed aan de mogelijkheid om dit probleem hanteerbaar te maken.

Zoals verleden jaar is ook dit jaar in ruime mate de hulp ingeroepen van de priesters van de Latijnse ritus die in het kader van de Byzantijnse vieringen, georganiseerd door de Vereniging van Oecumene, zijn opgeleid voor de Byzantijnse ritus. De inzet van deze mensen is hartverwarmend en inspirerend. Voor het met een gerust hart kunnen bouwen aan de toekomst is echter meer nodig.

De mogelijkheid van aanvulling uit eigen gelederen heeft dit jaar bijzondere aandacht gevraagd. Met name door het concrete verlangen om priester te worden en de al begonnen theologiestudie van een van de acolieten uit de gemeenschap van Den Haag. Hoewel al opgenomen in de groep van priesterstudenten van het bisdom Rotterdam, zijn er moeilijkheden ontstaan over zijn mogelijkheden om in de toekomst in dat bisdom en binnen Pokrof als priester te kunnen functioneren. De rector van de opleiding heeft uiteindelijk – mede na overleg met de bisschop-referent, met diverse deskundigen en met het bestuur van Pokrof – de bisschop van Rotterdam moeten adviseren hem niet langer deel te laten uitmaken van deze opleiding. Deze buitengewoon moeilijke en vooral voor betrokkene pijnlijke beslissing heeft grote teleurstelling met zich meegebracht.

Niet onvermeld dient tenslotte te worden, dat er met de nieuwe bisschop-referent voor de Oecumene, mgr. J.M.G. van Burgsteden s.s.s., in de loop van het jaar een overleg is gestart onder meer over de aanvulling van het priesterbestand. Dit aan de hand van een studie over de behoefte aan verwezenlijking van de Byzantijnse geloofspraktijk in Nederland.

Centrale planning

Het zal duidelijk zijn dat de centrale planning van Liturgie en Officies in 2004 een steeds moeilijker kwestie is geworden. Hoewel ook nu weer gebruik werd gemaakt van vele priesters van 'buiten', was het niet altijd mogelijk een priester te vinden die de maandelijkse viering in een gemeenschap kon celebreren. Dat zal in de naaste toekomst helaas meer gaan voorkomen.

Wederom zijn wij grote dank verschuldigd aan met name vader László (priester uit Hongarije, die tijdens de Grote en Heilige Week en Pasen in Den Haag celebreerde en bovendien tijdens zijn vakantie in het najaar een aantal weken heeft geassisteerd), vader Piet Al, vader Theo van den Hout, vader Jan Kaandorp, vader Ton Sip en vader Thomas Pott.

Nieuwe gemeenschappen

Bisdom Breda

Dit jaar zijn er door vader Harrij en de groep vrijwilligers uit de verschillende gemeenschappen geen vieringen meer gehouden in de stad Breda. Een parochie in Roosendaal heeft in samenwerking met vader Harrij de eerste stappen gezet om te komen tot een eigen Byzantijnse Gemeenschap. Op de 5^e zondag van de maand mei en oktober zijn daar de eerste Officies gehouden, waarbij een nieuw opgericht koor de gezangen heeft verzorgd. Er is een meerjarenplan opgesteld om uiteindelijk de volledige Goddelijke Liturgie te kunnen vieren.

Gemeenschap van de H. Wladimir

Op 15 augustus 2004 heeft de nieuw opgerichte gemeenschap in Hengelo van de aartsbisschop van Utrecht de officiële kerkelijke erkenning verkregen. In de Algemene

Vergadering van 13 november is deze gemeenschap lid geworden van de Landelijke Instelling. Het jarenlange streven van het bestuur van het Byzantijns Koor Wladimir uit Hengelo om een gemeenschap te vormen binnen Pokrof, ging hiermee in vervulling.

Website

Ook dit jaar was de website continu in de 'lucht'. Diverse gemeenschappen hebben van het aanbod gebruik gemaakt om een eigen pagina in te vullen.

Overige zaken

De gemeenschap van Utrecht heeft zijn intrek genomen op een nieuwe locatie: de kapel van het Zorgcentrum Lombok gelegen aan de Jan Pieterszoon Coenstraat 60 te Utrecht. Het was even wennen, maar er is nu alle reden tot tevredenheid.

In de loop van het jaar heeft de gemeenschap van Maastricht uiteindelijk toch een nieuwe locatie kunnen vinden. Op 14 november is met een feestelijke Liturgieviering de nieuwe kapel in het zorgcentrum Amby in gebruik genomen. De eigen iconostase heeft daarin een vaste plek gekregen.

Besluit

Opnieuw mogen wij dankbaar zijn dat we - ondanks de niet geringe kwesties die we op onze weg kregen – er in geslaagd zijn het schip te laten varen en de goede koers te laten houden. Wat zou het werk in de kerk zijn zonder de steun en bemoediging van de Heer? Laten we de Almachtige bidden dat we onder Zijn leiding met elkaar nog vele jaren in staat zullen zijn de Landelijke Instelling Pokrof te doen groeien en bloeien.

Voorburg, 12 maart 2005

B.A.D. van den Brom,
secretaris